

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Școala Doctorală Economie I

TEZĂ DE DOCTORAT

Prezentată și susținută public de către autor:

OANA-RALUCA I. TOFAN

Titlul tezei de doctorat:

DIGITAL ECONOMY AND SOCIETY. THE IMPACT OF NEW TECHNOLOGIES ON FINANCIAL
AND ENTREPRENEURIAL EDUCATION

Conducător de doctorat: Prof. Emerit, Prof. univ. dr. Marta Christina SUCIU

Comisia de susținere a tezei de doctorat:

Prof.univ.dr. Liana BADEA (președinte)	- Academia de Studii Economice din București
Prof.univ.dr. Mihaela SIMIONESCU (referent)	- Universitatea din București
Prof.univ.dr. Cristian POPESCU (referent)	- Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași
Prof.univ.dr. Roberta Mihaela STANEF-PUICĂ (referent)	- Academia de Studii Economice din București
Prof.univ.dr. Marta-Christina SUCIU (conducător de doctorat)	- Academia de Studii Economice din București

București, August 2024

Rezumatul (în limba română)

Economia digitală și societatea, cu referire specială la impactul noilor tehnologii asupra educației financiare și antreprenoriale este un subiect de interes pentru mediile academic, de business dar și pentru instituțiile guvernamentale, fiind și pe agenda de lucru a Uniunii Europene. Teza de doctorat surprinde unele viziuni moderne legat de evoluția economiei digitale, ca urmare în special a impactului noilor tehnologii asupra aproape tuturor ariilor de activitate, cu referire specială asupra educației financiare și antreprenoriale. Consider că, deși am identificat unele cercetări care reflectă stadiul atins până în prezent în România în ceea ce privește transformarea digitală și educația financiară și antreprenoriale ca urmare a digitalizării, această problemă este nu doar necesară, dar și oportună pentru țara noastră și ca atare sunt binevenite studiile, analize și diverse perspective de abordare de factură trans și interdisciplinară. Prin urmare, în opinia mea, este necesară încorporarea educației financiare dar și a educației antreprenoriale ca disciplină în cadrul programelor academice, la toate nivelele fiind în același timp important să existe și programe alternative complementare oferite de alte instituții implicate în furnizarea unor programe cu conținut educațional, cu predilecție la nivel non-formal și informal. Teza de doctorat evidențiază astfel rolul educației financiare și antreprenoriale, în contextul mai amplu al educației financiare tradiționale și implicit al digitalizării educației sub impactul dezvoltărilor fără precedent ale ITC. Teza de doctorat include elemente care surprind stadiul atins până în prezent în România, cu referire la educația financiară, atât în mediul academic, cât și în cel de business analizate în raport cu studii similare dar și cu unele exemple de bună practică. Teza de doctorat include o cercetare proprie cu o focalizare *la nivel microeconomic*, care surprinde opiniile oamenilor, bazată pe o *cercetare cantitativă și calitativă* care a facilitat formulare unor concluzii pertinente prin interpretarea rezultatelor propriei cercetări. Din punct de vedere *metodologic* teza de doctorat parcurge succesiv metodologia specifică unui astfel de demers științific pornind de la realizarea unei *sinteze a stadiului cunoașterii* bazat pe investigarea literaturii de specialitate, urmată de o *analiză comparativă* a unor *exemple de bune practici*, însoțite de o analiză a specificității contextului românesc. O parte importantă a tezei de doctorat este dedicată prezentării *rezultatelor propriei cercetări doctorale*, fundamentate pe o *analiză cantitativă și calitativă* care a permis formulare unor concluzii și recomandări prin analiza și interpretarea rezultatelor cercetării. De aceea, în opinia mea, teza de doctorat are o certă relevanță practică pentru decidenții din mediile academic, de afaceri din România, prin evidențierea unor posibile direcții de acțiune. Autoarea acestei teze de doctorat dovedește disponibilitate și dorința de a continua cercetare doctorală prin prefigurarea unor *posibile direcții de cercetare în viitor*.

Cuvinte cheie: Economie digitală, transformare digitală, educație antreprenorială, educație financiară

Cuprins

REZUMATUL (ÎN LIMBA ROMÂNĂ)	I
REZUMATUL (ÎN LIMBA ENGLEZĂ)	II
MULȚUMIRI	I
MULȚUMIRI MULȚUMIRI	IV
CUPRINS	V
INTRODUCERE	1
1. ECONOMIA ȘI SOCIETATEA DIGITALĂ	4
1.1. INTRODUCERE. PRINCIPALELE CONCEPTE ȘI CARACTERISTICI	4
1.2. PRINCIPALELE CARACTERISTICI ALE ECONOMIEI DIGITALE	9
1.3. CONTEXTUL GENERAL AL ABORDĂRII SOCIO-ECONOMICE	14
1.4. DIMENSIUNEA SOCIALĂ	19
1.5. EDUCAȚIA DIGITALĂ	20
1.6. IMPACTUL NOILOR TEHNOLOGII ASUPRA EDUCAȚIEI FINANCIARE ȘI ANTREPRENORIALE	23
1.6.1. Strategii NAȚIONALE	30
1.7. EDUCAȚIE FINANCIARĂ DIGITALĂ	36
1.7.1. EDUCAȚIE FINANCIARĂ DIGITALĂ CU ATINGERE UMANĂ	37
1.8. DIGITALIZAREA. INDICELE ECONOMIEI ȘI SOCIETĂȚII DIGITALE ȘI INDEXUL ECONOMIEI LA NIVEL INTERNAȚIONAL	38
1.8.1. DigitalizaREA În RomÂnia	40
1.8.2. Bariere pentru digitalizare în România	43
1.8.3. Dimensiunea capitalului uman a indicelui economiei și societății digitale	46
1.8.4. Identificarea unor exemple de bună practică	47
2. Ghid de bune practici	53
2.1. Recomandări pentru România	55
2.2. Ghid de bune practici pentru România	57
2.3. Provocări și oportunități pentru soicetatea română	61
3. Educația entrepreneurială, educație digitală și financiară	65
3.1. Rolul educației digitale și financiare pentru antreprenoriale	65
3.2. ANALIZĂ COMPARATIVĂ PRIN RAORTARE LA ALTE OPINII SUSȚINUTE PRIN STUDII SI LUCRĂRI DE CERCETARE RELEVANTE	68
3.2. CERCETARE	72
3.3. METODOLOGIE	74
3.4. ANALIZA DATELOR	78
3.4.1. Testarea ipotezelor. Analiza rezultatelor prin raportare la ipoteze	92
3.4.2. Analiză calitativă	103
3.5. Concluzii, implicații, recomandări și limitări	108
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	111
ANEXA I CHESTIONAR PENTRU CERCETAREA CANTITATIVĂ	125
ANEXA II CERCETAREA CUALITATIVĂ, GHIDURI PENTRU INTERVIURI	137
TABEL AL FIGURILOR	146
LISTA ANEXELOR	146